

S P R Á V A

Účelovej komisie

Akademického senátu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

na preskúmanie podozrení

na plagiátorstvo rigorózných prác na UMB

Obsah:

1. Úvod	str. 3
2. Použité právne predpisy a podklady	str. 3
3. Rigorózne konanie, rigorózna skúška, rigorózna práca a jej obhajoba	str. 4
4. Analýza rigorózných spisov JUDr. Andreja Danka a JUDr. Daniela Pisáka	str. 7
4.1. Spis rigorózneho konania JUDr. Andreja Danka, zn.: 91/1999-Rg	str. 7
4.1.1. Priebeh rigorózneho konania a komisia	str. 7
4.1.2. Oponentský posudok rigoróznej práce JUDr. Andreja Danka na tému: Verejná správa a jej charakteristické črty	str. 7
4.2. Spis rigorózneho konania JUDr. Daniela Pisáka, zn.: 100/2000-Rg	str. 8
4.2.1. Priebeh rigorózneho konania a komisia	str. 8
4.2.2. Oponentský posudok rigoróznej práce JUDr. Daniela Pisáka na tému: Verejná správa a jej charakteristické črty	str. 8
5. Porovnanie rigorózných prác JUDr. A. Danka a JUDr. D. Pisáka	str. 9
5.1. Porovnanie rigorózných prác so zdrojmi literatúry	str. 9
5.1.1. Rigorózna práca JUDr. Andreja Danka	str. 9
5.1.2. Rigorózna práca JUDr. Daniela Pisáka	str. 10
5.2. Vzájomné porovnanie rigorózných prác	str. 11
6. Závery Komisie k priebehu rigorózných konaní A. Danka a D. Pisáka	str. 11
6.1. Priebeh rigorózných konaní	str. 13
6.2. Rigorózne komisie	str. 13
6.3. Rigorózne skúšky	str. 14
6.4. Rigorózne práce	str. 14
6.5. Postup vedenia Univerzity Mateja Bela a vedenia Právnickej fakulty UMB	str. 16
7. Všeobecné závery a odporúčania Komisie	str. 18

1. ÚVOD

Účelová komisia Akademického senátu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici na preskúmanie podozrení na plagiátorstvo rigorózných prác na UMB bola vytvorená na zasadnutí Akademického senátu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici dňa 12. novembra 2018 uznesením v nasledovnom znení:

Akademický senát UMB zriaďuje účelovú komisiu na preskúmanie podozrení na plagiátorstvo rigorózných prác na UMB.

a) Úlohou účelovej komisie je preskúmanie procesov súvisiacich so vzniknutými podozreniami na plagiátorstvo rigorózných prác na Právnickej fakulte UMB.

b) Účelová komisia sa ustanovuje ku dňu 12. 11. 2018.

c) Účelová komisia je zriadená na dobu 2 mesiacov od jej ustanovenia AS UMB.

d) Účelová komisia je deväťčlenná. Dvaja členovia komisie sú členmi študentskej časti akademickej obce UMB a sedem členov je zo zamestnaneckej časti akademickej obce UMB, pričom každá fakulta UMB je zastúpená aspoň jedným členom.

e) Účelová komisia má právo získavať a oboznamovať sa s informáciami potrebnými pre jej činnosť a rozhodovanie, a to v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi a vnútornými predpismi UMB.

f) Členovia komisie sú povinní zachovávať mlčanlivosť o zistených skutočnostiach počas práce v komisii.

g) Výsledky preskúmania a návrhy opatrení účelová komisia písomne predloží predsedovi AS UMB najneskôr do 11. 1. 2019. Následne bude predseda AS UMB informovať AS UMB.

Členovia Účelovej komisie (ďalej len „Komisia“) si na zasadnutiach rozdelili úlohy pri plnení povinností určených Akademickým senátom UMB a pri rešpektovaní všeobecne záväzných právnych predpisov a vnútorných noriem Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a jej Právnickej fakulty.

Členovia Komisie sa primárne sústredili na analýzu rigorózných prác JUDr. Andreja Danka a JUDr. Daniela Pisáka a priebehu ich rigorózných konaní. Vzhľadom na širšie koncipované úlohy Komisie si podľa vopred určených kritérií vybrali jej členovia na analýzu aj ďalšie rigorózne práce vypracované na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, pri ktorých vzhľadom na názvovú zhodu a zhodný počet strán mohol existovať predpoklad ich obsahovej zhody, a rovnako tieto rigorózne práce následne podrobili analýze.

Záverov činnosti Komisie sú preto premietnuté jednak voči dvom vyššie uvedeným konaniam v šiestej časti tejto správy a jednak vo všeobecnej rovine v siedmej časti tejto správy, vrátane odporúčaní s cieľom zlepšenia interných procesov pri kvalifikačných postupoch identického alebo podobného charakteru v rámci Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici.

2. POUŽITÉ PRÁVNE PREDPISY A PODKLADY

Zákon č. 172/1990 Zb. o vysokých školách v znení platnom a účinnom v rokoch 1999 až 2001 (ďalej aj ako len „Zákon o VŠ“),

Vyhláška Ministerstva školstva SR č. 7/1998 Z. z. o rigorózných skúškach a obhajobách rigorózných prác v znení platnom a účinnom v rokoch 1999 až 2001 (ďalej aj ako len „Vyhláška“),

Rigorózný poriadok Právnickej fakulty UMB z 3. marca 1999 (ďalej aj ako len „Poriadok“),

Zákon č. 383/1997 Z. z. Autorský zákon v znení platnom a účinnom v rokoch 1999 až 2001,

Zákon č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách v znení platnom v roku 2018 (ďalej aj ako len „Zákon o vysokých školách“),

rigorózna práca JUDr. Andreja Danka zapožičaná na prezenčnú analýzu v Univerzitnej knižnici UMB,

rigorózna práca JUDr. Daniela Pisáka zapožičaná na prezenčnú analýzu v Univerzitnej knižnici UMB,

rigorózny spis JUDr. Andreja Danka zapožičaný na prezenčnú analýzu Rektorátom UMB,

rigorózny spis JUDr. Daniela Pisáka zapožičaný na prezenčnú analýzu Právnickou fakultou UMB,

vybrané rigorózne práce s názvovou zhodou,

odborná literatúra.

3. RIGORÓZNE KONANIE, RIGORÓZNA SKÚŠKA, RIGORÓZNA PRÁCA A JEJ OBHAJOBA

Komisia primárne považuje za potrebné stručne popísať podstatu a priebeh rigorózneho konania, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných, prípadne interných právnych predpisov, platných a účinných v rokoch 1999 - 2001 na území Slovenskej republiky, resp. na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici.

Podľa § 21 ods. 2 Zákona o VŠ absolventi študijných odborov, v ktorých sa udeľuje akademický titul „magister“ (čo bol a aj v súčasnosti je prípad absolventov právnických študijných odborov) môžu vykonať rigoróznú skúšku, ktorej súčasťou je aj obhajoba rigorózneho práca. Po jej vykonaní im vysoké školy mali právo priznať akademický titul „doktor práv“ (skratka „JUDr.“).

Tento akademický titul je možné zaradiť do kategórie tzv. stavovských titulov, pričom právne predpisy v Slovenskej republike s jeho získaním nespájajú žiadne osobitné oprávnenia, výsady, či licencie na výkon právnického povolania akéhokoľvek druhu. Možno povedať, že ide len o tradicionalistický prvok v úprave, ktorý sa nesprávne v laickej verejnosti spája s ukončením právnických štúdií a presvedčením, že až momentom získania tohto titulu je jeho nositeľ plnohodnotným právnikom.

Ustanovenie § 35 a Zákona o VŠ splnomocnilo rezortné ministerstvo školstva na vydanie všeobecne záväzného právneho predpisu, ktorý mal ustanoviť podrobnosti o rigorózných skúškach a obhajobách rigorózných prác a o príspevku na úhradu nákladov spojených s ich zabezpečením a vydaním diplomov absolventom magisterského štúdia, ktorí vykonali rigoróznú skúšku.

Ministerstvo školstva SR vydalo dňa 10. decembra 1997 vyhlášku č. 7/1998 Z. z. o rigorózných skúškach a obhajobách rigorózných prác, platnú a účinnú od 14. januára 1998 do 31. marca 2002.

Podľa § 1 ods. 2 Vyhlášky rigoróznou skúškou a obhajobou rigorózneho práca má uchádzač na základe samostatného štúdia preukázať, že v študijnom odbore:

- a) má hlbšie vedomosti v jeho širšom základe a je spôsobilý osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe,
- b) je schopný získané vedomosti aplikovať tvorivým spôsobom v praxi.

Na vykonanie Zákona o VŠ a Vyhlášky bol Vedeckou radou Právnickej fakulty UMB v Banskej Bystrici dňa 3. marca 1999 schválený Rigorózny poriadok (Poriadok rigorózneho konania)

na Právnickej fakulte UMB, ktorý sa opiera o priznané právo konať rigorózne skúšky a obhajoby rigorózných prác v študijnom odbore právo v zmysle Rozhodnutia Ministerstva školstva SR po vyjadrení Akreditačnej komisie, poradného orgánu Vlády SR zo dňa 20. októbra 1998, č. 1683p/1998-sekr.

Prihláška na rigoróznú skúšku sa podávala dekanovi fakulty zo strany uchádzača, ktorý bol absolventom právnickej fakulty so sídlom na území Slovenskej republiky a bol mu udelený akademický titul magister alebo absolventovi právnickej fakulty mimo územia Slovenskej republiky za predpokladu nostrifikácie jeho dokladov o štúdiu.

Uchádzač si mohol v prihláške na vykonanie rigorózneho skúšky vybrať zo študijného odboru „právo“, v ktorom získal vysokoškolské vzdelanie, niektorú z vedných špecializácií vedného odboru „68 Právne vedy“, medzi ktoré patrila, okrem iných, aj vedná špecializácia **68-04-9 správne právo**.

K prihláške uchádzač pripojil overenú kópiu dokladu o absolvovaní právnickej fakulty, diplom s uvedením študijného odboru právo alebo diplom o udelení akademického titulu „magister“.

Po doručení prihlášky zaregistrovanú (prijatú) prihlášku posúdil dekan z hľadiska splnenia jej náležitostí. Ak bola prihláška kompletná a spĺňala požadované atribúty, potvrdil dekan jej prijatie uchádzačovi do 30 dní odo dňa jej doručenia. Súčasne s potvrdením o prijatí prihlášky oznámil dekan uchádzačovi, koho poveril dohodnutím témy rigorózneho práce (čl. III Poriadku).

Témy rigorózných prác vyhlasoval dekan na návrh predsedov rigorózných komisií; témy sa zverejňovali na výveskách katedier fakulty. Uchádzač si ďalej dohodol tému rigorózneho práce z vybraného študijného odboru (vednej špecializácie) s predsedom príslušnej rigorózneho komisie alebo inou poverenou osobou po potvrdení prijatia prihlášky. Výber témy rigorózneho práce uchádzačovi potvrdil predseda príslušnej rigorózneho komisie a dekan.

Podľa čl. V Poriadku termín predloženia rigorózneho práce oznámil dekan uchádzačovi najmenej tri mesiace pred konaním rigorózneho skúšky, pričom predseda rigorózneho komisie určil na posúdenie rigorózneho práce najmenej jedného oponenta. Oponent predložil o rigorózneho práci písomný oponentský posudok v určenej lehote, najneskôr do 3 mesiacov od predloženia práce na oponovanie.

V oponentskom posudku mal oponent uviesť svoje pripomienky k obsahu rigorózneho práce, celkovo zhodnotiť prácu a vyjadriť sa, či práca spĺňa alebo nespĺňa požiadavky určené dekanom. Následne rigorózna komisia do štyroch mesiacov od predloženia rigorózneho práce dekanovi a s prihliadnutím na posudok oponenta mala prácu prijať alebo rozhodnúť, že ju uchádzačovi vráti aj so stanoviskom komisie.

Čl. VI Poriadku určoval, že uchádzač predloží rigoróznou prácu v rozsahu 70 – 100 strán, pričom schémy, zoznamy literatúry, poznámkový aparát a iné prílohy sa nezapočítavajú do počtu strán. Práca sa predkladala na posúdenie a obhajobu v pevnej väzbe a v štyroch vyhotoveniach.

Komisia musí konštatovať, že len v tomto stručnom rozsahu boli formulované požiadavky na náležitosti rigorózneho práce.

Podľa čl. VII Poriadku v rigorózneho práci, ako aj pri jej ústnej obhajobe a následnej rigorózneho skúške mal uchádzač preukázať:

- a) návyky sústavného štúdia, samostatnej, kritickej práce s odbornou literatúrou, jej vyhľadávaním, spracovaním, spôsobilosť samoštúdiom získané vedomosti sumarizovať, syntetizovať, porovnávať, riešiť konkrétne problémy s ich aplikáciou, písomne, literárnou formou spracovať a vyjadriť tieto myšlienkové aplikačné a už

- i tvorivé schopnosti,
- b) hlbšie vedomosti v študijnom odbore v jeho širšom základe a spôsobilosť osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe,
  - c) schopnosť získané vedomosti aplikovať tvorivým spôsobom v praxi.

Týmito kritériami sa mala riadiť rigorózna komisia a poverený oponent rigorózne práce pri posudzovaní predloženej rigorózne práce a pri rozhodnutí o jej prijatí na obhajobu.

V prípade rigorózných prác sa pri ich písaní rigorozantom zo strany dekana fakulty alebo predsedu rigorózne komisie neurčoval školiteľ rigorózne práce (rigorozant teda pracoval samostatne bez odborného vedenia školiteľa); tento postup bol aplikovaný na všetkých právnických fakultách na Slovensku v rokoch 1999 až 2001, ale je platný aj v súčasnosti.

V zmysle čl. VIII Poriadku sa rigorózna skúška konala pred komisiou pre rigorózne skúšky, ktorú tvorili predseda a najmenej dvaja ďalší členovia, najviac však sedem členov. Predsedu komisie menoval a odvolával dekan z radov profesorov alebo docentov, ktorí pôsobili na fakulte v študijnom odbore právo a v jeho študijných a vedných špecializáciách alebo v príbuznom študijnom vednom odbore – 71 historické vedy. Za predsedu komisie mohol byť menovaný aj profesor alebo docent z inej fakulty v rovnakom študijnom odbore alebo významný odborník z praxe, ktorý má vedecký kvalifikačný stupeň I alebo II vo vednom odbore právo. Ostatných členov komisie vymenoval na návrh predsedu komisie dekan.

Podľa čl. IX Poriadku termín a miesto konania rigorózne skúšky oznámil dekan uchádzačovi do 6 mesiacov od predloženia rigorózne práce, najneskôr však mesiac pred jej vykonaním. **Rigorózna skúška bola verejná a skladala sa z obhajoby rigorózne práce a z ústnej rigorózne skúšky.**

Rigorózna skúška sa konala za prítomnosti predsedu komisie a najmenej ďalších dvoch členov komisie. **Skúška sa začala obhajobou rigorózne práce, ktorú uchádzač uviedol zhodnotením stavu spracovania témy v literatúre, charakterizovaním použitej literatúry, komentovaním dosiahnutých cieľov a zhodnotením výsledkov svojej práce s možnosťami ich ďalšieho prehĺbenia. Pri obhajobe práce sa uchádzač mal vyjadriť k pripomienkam uvedeným v oponentskom posudku a odpovedať na otázky členov komisie.**

Podľa čl. XI Poriadku bezprostredne po obhajobe rigorózne práce sa konala ústna časť rigorózne skúšky najmenej z dvoch študijných predmetov (z tzv. hlavného a tzv. vedľajšieho predmetu), ktoré tvoria širší základ študijného odboru k téme spravidla súvisiacej s oblasťou, v ktorej uchádzač pôsobí, alebo z ktorej vypracoval rigoróznou prácu.

Širší základ k špecializovanej právnej vede zo študijného odboru, z ktorého vypracoval uchádzač rigoróznou prácu, tvoria teoretické, metodologické a konkrétne predmetovo-problémové aspekty tejto právnej vedy (**dejiny štátu a práva, teória štátu a práva, ústavné právo, správne právo, hospodárske a finančné právo, pracovné právo, trestné právo, medzinárodné právo, obchodné právo, občianske právo**) a ďalšej právnej vedy, ktorej predmet, metodológia a teória súvisí s oblasťou, z ktorej uchádzač vypracoval rigoróznou prácu, alebo v ktorej uchádzač pôsobí. Druhú korešpondujúcu komplementárnu špecializovanú právnu vedu, z ktorej sa ako z druhého študijného predmetu koná ústna rigorózna skúška, určí dekan na návrh predsedu rigorózne komisie.

Na základe čl. XII Poriadku sa obhajoba práce a rigorózna skúška konali v jednom dni. O výsledku rigorózne skúšky komisia hlasovala tajne na neverejnom zasadnutí v deň konania rigorózne skúšky. Predseda komisie verejne vyhlásil výsledok rigorózne skúšky v ten istý deň hodnotením „vyhovelo“ alebo „nevyhovelo“. Ak by bol výsledok hlasovania komisie nerozhodný,

rozhodujúci bol hlas predsedu komisie. O rigoróznej skúške sa v deň skúšky vyhotovil zápis, ktorý podpísal predseda komisie a ostatní členovia komisie prítomní na skúške.

Podľa čl. XII ods. 4 Poriadku verejné vyhlásenie výsledkov rigoróznej skúšky predsedom rigoróznej komisie s hodnotením „vyhovel“ má konštitutívny účinok v rigoróznom konaní o priznanie akademického titulu „doktor práv“ (JUDr.). Od tohto momentu je uchádzač (rigorozant) oprávnený používať stavovský akademický titul doktor práv – JUDr. Predseda rigoróznej komisie následne vyhotovil uchádzačovi o tejto právnej skutočnosti potvrdenie. Úspešným absolventom rigoróznej skúšky vydávala Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici diplom s uvedením študijného odboru a akademického titulu „doktor práv“ (JUDr.).

Druhá časť Poriadku určovala výšku príspevku uchádzača na úhradu nákladov spojených so zabezpečením konania rigoróznej skúšky a obhajoby rigoróznej práce; tento príspevok predstavoval sumu 6 000,- Sk a slúžil na: a) administratívnu a účtovnú agendu, b) odmeny oponentom a členom komisie, c) úhradu cestovných náhrad členom komisie a oponentom, d) nepriame náklady (napr. telefón, poštovné, spotrebný materiál a pod.). Okrem toho bol rigorozant povinný zaplatiť príspevok na úhradu nákladov spojených so zabezpečením vydania diplomu o priznaní akademického titulu, a to vo výške 1 500,- Sk.

4. ANALÝZA RIGORÓZNYCH SPISOV JUDR. ANDREJA DANKA A JUDR. DANIELA PISÁKA

4.1. Spis rigorózneho konania JUDr. Andreja Danka, zn.: 91/1999-Rg

4.1.1. Priebeh rigorózneho konania a komisia

Prihláška na rigorózne konanie JUDr. Andreja Danka bola fakultou prijatá dňa 21. decembra 1999. Dňa 20. januára 2000 bola postúpená predsedovi rigoróznej komisie. Téma rigoróznej práce „Verejná správa a jej charakteristické črty“ bola schválená dňa 17. februára 2000 a súčasne bol určený oponent. **Termín rigoróznej skúšky** bol určený dekanom fakulty dňa 19. mája 2000 na **21. júna 2000**.

Rigorózna komisia mala troch členov. Predseda a jeden člen komisie boli členmi Katedry správneho práva fakulty a jeden člen (pre tzv. vedľajší predmet skúšky v odbore medzinárodné právo) bol členom Katedry medzinárodného práva fakulty. Oponent nebol členom rigoróznej komisie.

K priebehu skúšky sú uvedené dve otázky pri obhajobe práce. Záznam o priebehu ústnej skúšky obsahuje 3 otázky a záznam o hlasovaní (3 hlasy za). **Výsledok skúšky: vyhovel.**

4.1.2. Oponentský posudok rigoróznej práce JUDr. Andreja Danka na tému: Verejná správa a jej charakteristické črty

Posudok bol vypracovaný dňa 18. mája 2000. Oponent konštatuje, že práca má 72 strán a je rozčlenená na úvod a 3 logicky na seba nadväzujúce časti. Zároveň uvádza, že rozsah práce zodpovedá stanoveným kritériám a že práca má vyváženú štruktúru. V prvej časti sa autor sústreďuje na teoretické problémy verejnej správy a jednotlivé komponenty. V posudku oponent výslovne upozorňuje, že: „V práci chýba záver.“ Oponent ďalej konštatuje: „Po obsahovej stránke text nasvedčuje tomu, že si autor osvojil návyky sústavného štúdia, samostatnej kritickej práce s odbornou literatúrou a tieto vedomosti dokáže spracovať literárnou formou. Po stránke štylistickej je práca spracovaná na solídnej úrovni.“

K nedostatkom rigorózne práce:

- s. 19 správnym orgánom nie je len orgán štátnej správy, citovanú vetu treba doplniť aj o ostatné orgány vykonávajúce verejnú správu,
- s. 20 pojem skúšobníctvo by nahradil pojmom certifikácia,
- s. 35 autor pojednáva o viacerých možnostiach zakotvenia samosprávy do ústavy, privítal by, keby autor uviedol, aký prístup sa uplatnil v Ústave SR,
- s. 54 autor nepostrehol novelu zákona č. 369/1990 Zb. - na prijatie nariadenia uznesenia je potrebný súhlas prítomných poslancov.

Na záver v posudku oponent konštatuje: Autor preukázal hlbšie vedomosti v študijnom odbore a spôsobilosť autora samostatne si osvojiť nové poznatky vedy a praxe a schopnosť tieto vedomosti tvorivo aplikovať v praxi. Prácu odporúča na obhajobu. Celkovo oponent hodnotí, že práca spĺňa obsahové aj formálne požiadavky, ktoré sa vyžadujú pri tomto druhu diela.

4.2. Spis rigorózneho konania JUDr. Daniela Pisáka, zn.: 100/2000-Rg

4.2.1. Pribeh rigorózneho konania a komisia

Prihláška na rigorózne konanie JUDr. Daniela Pisáka bola prijatá dňa 27. decembra 2000. Dňa 28. decembra 2000 bola postúpená predsedovi rigorózneho komisie. Téma rigorózneho práce „Verejná správa a jej charakteristické črty“ bola schválená dňa 28. decembra 2000 a súčasne bol určený oponent práce. **Termín rigorózneho skúšky** bol určený dekanom fakulty dňa 15. februára 2001 na deň **22. marec 2001**.

Rigorózna komisia mala troch členov. Predseda a jeden člen komisie boli členmi Katedry správneho práva fakulty a jeden člen (pre tzv. vedľajší predmet skúšky v odbore teória štátu a práva) bol členom Katedry teórie štátu a práva fakulty. Oponent nebol členom rigorózneho komisie.

K priebehu skúšky sú uvedené dve otázky pri obhajobe práce. Záznam o priebehu ústnej skúšky obsahuje 3 otázky a záznam o hlasovaní (3 hlasy za). **Výsledok skúšky: vyhovelo.**

4.2.2. Oponentský posudok rigorózneho práce JUDr. Daniela Pisáka na tému: Verejná správa a jej charakteristické črty

Oponentský posudok bol vypracovaný dňa 5. februára 2001. Oponent na úvod konštatuje, že práca má 74 strán a 2 logicky na seba nadväzujúce časti. Zároveň uvádza, že rozsah zodpovedá stanoveným kritériám. Ďalej konštatuje, že práca má vyváženú štruktúru. V prvej časti sa autor sústreďuje na teoretické problémy verejnej správy, v ďalšej si všíma jednotlivé atribúty verejnej správy; oponent tiež doslovne konštatuje: „Privítal by som záver, kde by autor zhrnul výsledky svojich pracovných skúseností.“

Oponent v posudku uvádza, že „po obsahovej stránke text nasvedčuje tomu, že si autor osvojil návyky sústavného štúdia, samostatnej kritickej práce s odbornou literatúrou a tieto vedomosti dokáže spracovať literárnou formou. Po stránke štylistickej je práca spracovaná na solídnej úrovni.“

K nedostatkom rigorózneho práce:

- s. 36 jedným zo spôsobov zmeny kompetencie je prorogácia,
- s. 42-43 nutne uviesť kompetencie OÚ, KÚ po novelách zákona č. 222/1996 Z. z.,
- s. 70 kvórum na schválenie aktov obecných zastupiteľstiev je iné.

Na záver oponent konštatuje: „Autor preukázal hlbšie vedomosti v študijnom odbore a spôsobilosť autora samostatne si osvojiť nové poznatky vedy a praxe a schopnosť tieto vedomosti

tvorivo aplikovať v praxi. Prácu odporúča na obhajobu. Celkovo konštatuje, že práca spĺňa obsahové aj formálne požiadavky, ktoré sa vyžadujú pri tomto druhu diela.“

5. POROVNANIE RIGORÓZNYCH PRÁČ JUDR. A. DANKA A JUDR. D. PISÁKA

5.1. Porovnanie rigorózných prác so zdrojmi literatúry

Rigorózne práce JUDr. Andreja Danka a JUDr. Daniela Pisáka Komisia porovnala s piatimi zdrojmi, ktorých použitie deklarovali obaja autori vo svojich rigorózných prácach:

- Gašpar, M. (1992): *Moderná verejná správa*. Procom: Bratislava, ISBN 80-85717-01-8
- Hendrych, D. (1992): *Základy správnej vedy*. Aleko: Praha, ISBN 80-85341-30-1
- Prusák, J. – Škultéty, P. – Čapková, S. (1997): *Optimalizácia uplatnenia verejnej moci v miestnych podmienkach*. Inštitút rozvoja obcí, miesta a regiónov EF UMB BB a Asociácia prednostov úradov miestnej samosprávy SR: Banská Bystrica, ISBN 80-8055-051-4
- Škultéty, P. a kol. (1997): *Správne právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť*. Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK v Bratislave: Bratislava, 1. vydanie, ISBN 80-7160-026-1
- Tóthová, K. a kol. (1992): *Základy správneho práva hmotného*. Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK v Bratislave: Bratislava, ISBN 80-7160-039-3

5.1.1. Rigorózna práca JUDr. Andreja Danka

Po porovnaní rigorózneho práce JUDr. Andreja Danka s uvedenými zdrojmi sme zistili, že 63 strán z celkového počtu 72 strán vykazuje vysokú mieru zhody s uvedenými zdrojmi.

Práca JUDr. Andreja Danka obsahuje časti, ktoré sú oproti zdrojovej literatúre len mierne upravené, prevažná väčšina jej častí vykazuje vysokú mieru zhody so zdrojovou literatúrou, miestami je zachované členenie kapitol a podkapitol pôvodných zdrojov.

Nasledujúca tabuľka vyjadruje zistenia – v jej ľavom stĺpci uvádzame čísla strán práce JUDr. Andreja Danka, v pravom stĺpci odkazy na použité zdroje (vrátane ich strán), s ktorými sa strany práce JUDr. Andreja Danka (uvedené v ľavom stĺpci tabuľky) zhodujú:

čísla strán práce JUDr. Andreja Danka:	použité zdroje:
s. 3, 4, 5, 6, 7	(Hendrych 1992, s. 6, 9, 10, 13, 14, 15)
s. 9	(Škultéty a kol. 1997, s. 13)
s. 9, 10, 11, 12, 13, 14, 18, 19, 20, 21, 22	(Tóthová a kol. 1992, s. 10, 11, 12, 13, 14, 15, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29)
s. 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29	(Škultéty a kol. 1997, s. 45, 46, 47, 48, 49, 50)
s. 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36	(Gašpar 1992, s. 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70)
s. 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44	(Prusák – Škultéty – Čapková 1997, s. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38)
s. 45, 46, 47, 48, 49	(Gašpar 1992, s. 70, 71, 72, 73, 74, 75)
s. 50, 51, 53, 55	(Tóthová a kol. 1992, s. 68, 69, 70)
s. 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72	(Hendrych 1992, s. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)

JUDr. Andrej Danko uviedol vo svojej rigorózneho práci spolu 21 odkazov pod čiarou, uvádzajúcich použité zdroje na nasledovných stranách práce:

Gašpar, M. (1992): *Moderná verejná správa* – celkovo 2x, str. 30 a 47.
 Hendrych, D. (1992): *Základy správnej vedy* – celkovo 4x, str. 4, 4, 6, 58.
 Prusák, J. – Škultéty, P. – Čapková, S. (1997): *Optimalizácia uplatnenia verejnej moci v miestnych podmienkach* – celkovo 1x, str. 41.
 Škultéty, P. a kol. (1997): *Správne právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť* – celkovo 2x, str. 9 a 23.
 Tóthová, K. a kol. (1992): *Základy správneho práva hmotného* – celkovo 5x, str. 10, 12, 14, 18, 50.
 Průcha, P. (1994): *Základy správního práva a veřejné správy* – celkovo 1x, str. 37.
 Škultéty, P. – Črep, S. – Sedláček, D. (1991): *Vybrané otázky štátnej správy a správneho práva* - celkovo 5x, str. 13, 15, 16, 50, 52.
 Wade, H. W. R., (1992) *Administration Law* - celkovo 1x, str. 39 (zdroj uvádzaný v Prusák, Škultéty, Čapková – 1997 str. 32).¹

5.1.2. Rigorózna práca JUDr. Daniela Pisáka

Po porovnaní rigorózneho práca JUDr. Daniela Pisáka s uvedenými zdrojmi sme zistili nasledujúce zhody (na ľavej strane sú uvedené čísla strán práce JUDr. Daniela Pisáka a na pravej strane čísla strán literatúry, s ktorými sa práca JUDr. Daniela Pisáka zhoduje):

Čísla strán práce JUDr. Daniela Pisáka:	použité zdroje:
s. 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18	(Hendrych 1992, s. 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37)
s. 18, 19, 20, 21, 22	(Hendrych 1992, s. 6, 9, 10, 13, 14, 15)
s. 24	(Škultéty a kol. 1997, s. 13)
s. 24, 25, 26, 27, 28, 29, 33, 34, 35, 36, 37, 38	(Tóthová a kol. 1992, s.10, 11, 12, 13, 14, 20, 21, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29)
s. 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46	(Škultéty a kol. 1997, s. 45, 46, 47, 48, 49, 50)
s. 46, 47, 48, 49, 50, 51	(Gašpar 1992, s. 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70)
s. 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60	(Prusák – Škultéty – Čapková 1997, s. 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38)
s. 61, 62, 63, 64, 65	(Gašpar 1992, s. 70, 71, 72, 73, 74, 75)
s. 66, 67, 69, 71, 72, 73	(Tóthová a kol. 1992, s. 68, 69, 70)

Práca JUDr. Daniela Pisáka, rovnako ako práca JUDr. Andreja Danka obsahuje časti, ktoré sú oproti zdrojovej literatúre mierne upravené, väčšina častí však rovnako vykazujú vysokú mieru zhody so zdrojovou literatúrou, miestami je zachované členenie kapitol a podkapitol pôvodných zdrojov.

V prípade práce JUDr. Daniela Pisáka sme z celkového počtu 74 strán našli zhodu so zdrojmi na 64 stranách.

JUDr. Daniel Pisák uviedol vo svojej práci spolu 21 odkazov pod čiarou uvádzajúcich použité zdroje na nasledovných stranách:

Gašpar, M. (1992): *Moderná verejná správa* – celkovo 2x, str. 46 a 63.
 Hendrych, D. (1992): *Základy správnej vedy* – celkovo 4x, str. 4, 18, 19, 21.
 Prusák, J. – Škultéty, P. – Čapková, S. (1997): *Optimalizácia uplatnenia verejnej moci v miestnych podmienkach* – celkovo 1x, str. 57

¹ Zdroje uvádzané v oboch rigorózných prácach, ktoré Komisia nemala k dispozícii:

Průcha, P. (1994): *Základy správního práva a veřejné správy*. Masarykova univerzita: Brno.

Škultéty, P. – Črep, S. – Sedláček, D. (1991): *Vybrané otázky štátnej správy a správneho práva*. Inštitút FMV pre výchovu a vzdelávanie: Bratislava.

Škultéty, P. a kol. (1997): *Správne právo hmotné. Všeobecná a osobitná časť* – celkovo 2x, str. 24 a 38.

Tóthová, K. a kol. (1992): *Základy správneho práva hmotného* – celkovo 5x, str. 25, 28, 30, 34, 66.

Průcha, P. (1994): *Základy správního práva a veřejné správy* – celkovo 1x, str. 52.

Škultéty, P. – Črep, S. – Sedláček, D. (1991): *Vybrané otázky štátnej správy a správneho práva* - celkovo 5x, str. 28, 31, 32, 66, 68.

Wade, H. W.R., (1992) *Administration Law* - celkovo 1x, str. 55. (zdroj uvádzaný v Prusák, Škultéty, Čapková – 1997 str. 32).

5.2. Vzájomné porovnanie rigorózných prác

Práca JUDr. Daniela Pisáka sa obsahovo vo veľkej miere zhoduje s prácou JUDr. Andreja Danka, až na menšie odlišnosti v slovách alebo slovných spojeniach. Odlišná je aj tým, že posledná kapitola práce JUDr. Andreja Danka je v práci JUDr. Daniela Pisáka uvedená ako prvá, preto sú výsledkom našich zistení dve rôzne, vyššie uvedené tabuľky.

Obidvom rigoróznym prácam chýba záver; JUDr. Daniel Pisák nemá vo svojej rigoróznej práci čestné vyhlásenie, naopak, JUDr. Andrej Danko ho uvedené má.

Práca JUDr. Daniela Pisáka obsahuje oproti práci JUDr. Andreja Danka navyše zoznam bibliografických odkazov, a preto je rozsah práce JUDr. Daniela Pisáka väčší – 74 strán.

V nadväznosti na § 22 vtedajšieho Autorského zákona Komisia konštatuje, že rigorózne práce nepoužívajú len krátku časť použitého zdroja vo forme citácie, pričom citácie, ktoré v prácach možno nájsť, nie sú utvorené správne, a to ani ako parafrázy. V prípade oboch rigorózných prác presahuje rozsah použitia zdrojov rámec odôvodnený účelom citácie (obaja autori preberajú z použitých zdrojov celé odseky či kapitoly bez toho, aby ich správnym spôsobom citovali alebo aspoň parafrázovali).

6. ZÁVERY KOMISIE K PRIEBEHU RIGORÓZNYCH KONANÍ A. DANKA A D. PISÁKA

Členovia Komisie si uvedomujú jej špecifické a v mnohých smeroch mimoriadne a neštandardné postavenie a úlohy stanovené Akademickým senátom UMB, veľkú zodpovednosť voči akademickému obci UMB, odbornej i laickej verejnosti, ale aj dotknutým fyzickým osobám (rigorozantom, oponentovi a členom rigorózných komisií), ktoré majú právo na ochranu svojej povesti, svojho autorského práva, svojich osobných údajov a ďalších práv a právom chránených záujmov garantovaných Ústavou SR a všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v Slovenskej republike v rokoch 1999 – 2001 (počas priebehu dotknutých rigorózných konaní), ale aj v súčasnosti.

Činnosť Komisie je mimoriadna aj tým, že skúmala procesy rigorózných konaní v období rokov 1999 až 2010, pričom ich musela podrobiť analýze optikou vtedy platných právnych predpisov, zvyklostí, štandardov a technických možností doby. V nijakom prípade si Komisia nemohla dať za cieľ revidovať výsledky týchto rigorózných konaní, pretože výhradné právo udeľovať akademické tituly, vedecko-pedagogické tituly a umelecko-pedagogické tituly má vysoká škola, v tomto prípade Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, reprezentovaná príslušnou komisiou pre štátne skúšky, resp. v týchto prípadoch rigoróznou komisiou.

Členovia Komisie si napokon uvedomujú aj fakt, že nepatria medzi odborníkov v odboroch, v ktorých boli vykonané rigorózne skúšky, resp. predložené a obhájené rigorózne práce, a preto sa nijakým spôsobom nechcú a nebudú dotýkať vecného a odborného charakteru, či zamerania skúmaných rigorózných prác, ich obhajoby alebo ústnej časti rigoróznej skúšky, ktorá tvorila jej integrálnu súčasť a ako taká aj súčasť celkového hodnotenia rigorozanta. Na druhej strane si členovia

Komisie ako akademickí pracovníci vyhradzujú právo kvalifikovane posúdiť základné atribúty týchto záverečných prác minimálne vo formálnej rovine, rovnako, aj keď s odstupom času, priebeh a korektnosť dotknutých rigorózných konaní.

Členovia Komisie zdvorilo očakávajú, že verejnosť bude naďalej vnímať Univerzitu Mateja Bela v Banskej Bystrici ako integrálnu a plnohodnotnú súčasť skupiny vysokých škôl v Slovenskej republike, ktoré predstavujú vrcholné vzdelávacie, vedecké a umelecké ustanovizne (§ 1 ods. 1 Zákona o vysokých školách) a ďalej ako verejnoprávnu a samosprávnu inštitúciu (§ 5 ods. 1 Zákona o vysokých školách).

Poslaním vysokých škôl, ktoré sú súčasťou európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a spoločného európskeho výskumného priestoru, je pritom rozvíjať harmonickú osobnosť, vedomosti, múdrosť, dobro a tvorivosť v človeku a prispievať k rozvoju vzdelanosti, vedy, kultúry a zdravia pre blaho celej spoločnosti, a tým prispievať k rozvoju vedomostnej spoločnosti. Napĺňanie tohto poslania je predmetom hlavnej činnosti vysokých škôl (§ 1 ods. 2 Zákona o vysokých školách).

Komisia tiež zdôrazňuje, že **Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici**, rovnako ako ostatné vysoké školy na území Slovenskej republiky, **má výhradné právo na poskytovanie, organizovanie a zabezpečovanie vysokoškolského vzdelávania** (§ 2 ods. 4 Zákona o vysokých školách).

Zákon o vysokých školách v § 4 každej vysokej škole garantuje nasledovné akademické slobody a práva:

- a) sloboda vedeckého bádania, výskumu, vývoja umeleckej a ďalšej tvorivej činnosti a zverejňovanie ich výsledkov,
- b) sloboda výučby spočívajúca najmä v otvorenosti rôznym vedeckým názorom, vedeckým a výskumným metódam a umeleckým smerom,
- c) právo učiť sa pri zachovaní slobodného výberu štúdia v rámci akreditovaných študijných programov,
- d) právo na slobodné vyjadrovanie a zverejňovanie svojich názorov,
- e) právo členov akademickej obce voliť orgány akademickej obce a byť do nich volený,
- f) právo používať akademické insignie a znaky a vykonávať akademické obrady.

Na zabezpečenie akademických práv a akademických slobôd na vysokých školách sa zaručuje nedotknuteľnosť akademickej pôdy vysokých škôl okrem prípadov ohrozenia života, zdravia, majetku alebo prípadov živeľnej pohromy. Na akademickej pôde nesmú politické strany a politické hnutia vykonávať politickú činnosť a zakladať svoje organizácie.

S ohľadom na vyššie uvedené sa členovia Komisie usilovali vyhýbať hodnotiacim záverom - Komisia nie je a nesmie byť vyšetrovateľom, prokurátorom ani sudcom. Vyjadrenia a názory Komisie v tejto správe sú len skutkovými zisteniami, ktoré sa opierajú o členom Komisie dostupné podklady uvedené v časti 2 tejto správy, a vychádzajú, o. i., zo zákonného práva jej členov slobodne vyjadrovať a zverejňovať svoje názory.

Komisia zámerne nepoužívala pojmy, ktoré slovenský právny poriadok definične nepoznal a nepozná – najmä pojmy plagiát a kompilát, ktoré boli v tejto súvislosti v médiách najčastejšie skloňovanými.

S plným uvedomením si našej zodpovednosti si preto dovoľujeme formulovať nasledovné závery:

6.1. Priebeh rigorózných konaní

Postup Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici reprezentovaný dekanom fakulty a rigoróznymi komisiami v oboch rigorózných konaniach bol, podľa výsledkov analýzy zo strany členov Komisie, v súlade so zákonom č. 172/1990 Zb. o vysokých školách, vyhláškou Ministerstva školstva SR č. 7/1998 Z. z. o rigorózných skúškach a obhajobách rigorózných prác v znení platnom a účinnom v rokoch 1999 - 2001 a Rigoróznym poriadkom Právnickej fakulty UMB z 3. marca 1999 platnom v období rokov 1999 – 2001.

V rigorózných konaniach boli, podľa názoru členov Komisie, z formálneho hľadiska, tzn. z hľadiska časovej postupnosti, oprávnenia a podpisov zúčastnených osôb rešpektované zákonné, podzáonné i interné normy univerzity, resp. fakulty; rigorózne spisy sú originálne a kompletne, boli zachované lehoty a termíny určené platným rigoróznym poriadkom fakulty, vrátane rozdelenia kompetencií zúčastnených osôb.

6.2. Rigorózne komisie

Personálne obsadenie rigorózných komisií v oboch rigorózných konaniach bolo v súlade s internými právnymi predpismi Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, resp. jej Právnickej fakulty a v širšom zmysle aj vtedajším Zákonom o VŠ a Vyhláškou.

Komisia zistila, že žiaden z členov rigorózných komisií, oponent, vtedajší dekan fakulty, prodekan fakulty a zúčastnení administratívni pracovníci už v súčasnosti nepôsobia v pracovno-právnom vzťahu, ani v obdobnom právnom vzťahu s Univerzitou Mateja Bela v Banskej Bystrici, resp. jej Právnickou fakultou.

Obidve rigorózne konania sa uskutočnili pred členmi rigorózných komisií a oponentom, ktorí boli primárne členmi vtedajšej **Katedry správneho práva Právnickej fakulty UMB. Rigorózne komisie boli trojčlenné, z toho dvaja členovia boli menovaní pre tzv. hlavný predmet rigoróznej skúšky (z radov členov Katedry správneho práva Právnickej fakulty UMB) a jeden člen pre tzv. vedľajší predmet rigoróznej skúšky (člen z príslušnej katedry, ktorá výučbu tzv. vedľajšieho predmetu rigoróznej skúšky zabezpečovala).**

Medializovaná informácia o tom, že sa obidve rigorózne konania uskutočnili na Katedre trestného práva Právnickej fakulty UMB nie je pravdivá a podľa zistení Komisie ide o administratívnu chybu v evidencii záverečných prác Univerzitnej knižnice UMB, ktorá vznikla pravdepodobne v dôsledku zlúčenia katedier fakulty do väčších celkov (väčších katedier – tzn. Katedra správneho práva a Katedra trestného práva sa zlúčili do jednej Katedry verejného práva v roku 2007) a ich opätovnému následnému rozdeleniu do pôvodných pracovísk (s pôvodným označením) v roku 2014, a teda súvisela výlučne s organizačno-technickými zmenami na fakulte. V prípade nesprávneho uvedenia mena JUDr. Andreja Danko (v elektronickom zápise bolo uvedené meno „Juraj“) išlo rovnako o administratívnu chybu, pretože v celom rigoróznom spise a v rigoróznej práci je uvedené meno Andrej a v celom elektronickom registri záverečných prác na UMB sme nezistili žiadnu inú osobu s rovnakým menom.

Komisia preto konštatuje, že obidve rigorózne konania sa uskutočnili na vtedajšej Katedre správneho práva Právnickej fakulty UMB v Banskej Bystrici a odporúčame Univerzitnej knižnici UMB v tomto smere opraviť elektronický záznam o týchto dvoch prácach v jej registri záverečných prác.

6.3. Rigorózne skúšky

Priebeh rigorózných skúšok v oboch rigorózných konaniach zodpovedal platným všeobecne záväzným a interným právnym predpisom – rigorózna skúška sa skladala z dvoch častí: z obhajoby rigoróznej práce (vrátane diskusie k nej) a následnej ústnej časti rigoróznej skúšky, ktorá sa:

- v prípade JUDr. Andreja Danka uskutočnila z vedného odboru Správne právo (ako tzv. hlavného predmetu) a z Medzinárodného práva (ako tzv. vedľajšieho predmetu);
- v prípade JUDr. Daniela Pisáka uskutočnila z vedného odboru Správne právo (ako tzv. hlavného predmetu) a z Teórie štátu a práva (ako tzv. vedľajšieho predmetu).

Priebeh rigorózných skúšok bol osvedčený a popísaný v zápisoch z rigoróznej skúšky s uvedenými podpismi všetkých členov komisie a oponenta, vrátane prezenčných listín s plnými menami, titulmi a podpismi zúčastnených.

Komisia konštatuje, že nezistila žiadny moment, ktorý by vzbudzoval pochybnosti o skutočnom vykonaní oboch rigorózných skúšok, či vyhlásení výsledku skúšky a udelení akademického titulu doktor práv (JUDr.).

Podľa čl. VII Poriadku v rigoróznej práci, ako aj pri jej ústnej obhajobe a následnej rigoróznej skúške, mal uchádzač preukázať:

- a) návyky sústavného štúdia, samostatnej, kritickej práce s odbornou literatúrou, jej vyhľadávaním, spracovaním, spôsobilosť samoštúdiom získané vedomosti sumarizovať, syntetizovať, porovnávať, riešiť konkrétne problémy s ich aplikáciou, písomne, literárnou formou spracovať a vyjadriť tieto myšlienkové aplikačné a už i tvorivé schopnosti,
- b) hlbšie vedomosti v študijnom odbore v jeho širšom základe a spôsobilosť osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe,
- c) schopnosť získané vedomosti aplikovať tvorivým spôsobom v praxi.

To, či a ako sa uchádzačom podarilo preukázať vyššie uvedené skutočnosti, resp. predpoklady, ktoré mala zohľadniť príslušná rigorózna komisia, nemohla a nemôže Komisia vyhodnotiť, pretože to patrilo a aj v súčasnosti patrí do výlučnej pôsobnosti príslušnej odbornej rigoróznej komisie.

6.4. Rigorózne práce

Komisia vo všeobecnosti vníma, že práve rigorózne práce predložené v oboch rigorózných konaniach vzbudzujú najväčšie kontroverzie. S odkazom na vyššie uvedené sa však musí vo všeobecnosti vyvarovať kategorických záverov, ako aj použitiu z právneho a obsahového hľadiska sporných termínov (plagiát, kompilát a pod.) a obmedzí sa len na také skutkové zistenia a hodnotenia, ktoré možno objektivizovať a kedykoľvek verifikovať:

6.4.1. Rigorózne práce v rokoch 1999-2001 patrili do kategórie tzv. kvalifikačných prác, ktoré nemali prívlastok „vedecké“.

Z Vyhľadávky vyplývalo, že: *Rigoróznou skúškou a obhajobou rigoróznej práce má uchádzač na základe samostatného štúdia preukázať, že v študijnom odbore:*

- a) má hlbšie vedomosti v jeho širšom základe a je spôsobilý osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe,

b) je schopný získané vedomosti aplikovať tvorivým spôsobom v praxi (§ 1 ods. 2 Vyhlášky).

Prípadný „vedecký“ rozmer rigoróznej práce však bol a aj dnes je nepochybne vítaný, no v žiadnom prípade nebol kategorickou podmienkou pripustenia rigoróznej práce k jej obhajobe, resp. podmienkou jej úspešnej obhajoby.

Napokon aj relevantná slovenská odborná literatúra vo vzťahu k rigoróznej práci uvádza nasledovné: „Autor rigoróznou prácou preukazuje schopnosť spracovať zvolený odborný problém s prihliadnutím na medziodborové súvislosti. Prístup k problematike odboru by mal byť interdisciplinárny, otvárajúci nový pohľad na spracovávanú tému. Rigoróznou skúškou a obhajobou rigoróznej práce má uchádzač na základe samostatného štúdia dokázať, že vo svojom študijnom odbore má hlbšie vedomosti na širšom základe a je spôsobilý osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe a je schopný získané vedomosti aplikovať tvorivým spôsobom v praxi. **Nevyhnutnou podmienkou riešenia odborného problému nie je vedecká úroveň práce autora.**“²

Pre úplnosť chceme uviesť, že v súčasnej internej smernici UMB³ je obsahovo rigorózna práca definovaná nasledovne: *Rigoróznou prácou sa overuje schopnosť študenta na základe samostatného štúdia preukázať, že v študijnom odbore má hlbšie vedomosti v jeho širšom základe a je spôsobilý osvojovať si samostatne nové poznatky vedy a praxe a je schopný získané vedomosti aplikovať tvorivým spôsobom v praxi.*

6.4.2. Obidve rigorózne práce, ako sme podrobne uviedli vyššie, vykazujú vysokú mieru zhody v systéme, spôsobe a charaktere spracovania problematiky, ďalej vysokú mieru zhody v úvahách, len relatívne sporadických (no súčasne nekorektne utvorených) citáciách i v zdrojových dokumentoch.

Komisia musí uviesť, že Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici nemala v danom období žiadny interný predpis, ktorý by upravoval správne citovanie zdrojových dokumentov, rovnako ani slovenský právny poriadok neobsahoval, podľa znalostí členov Komisie, žiadny všeobecne záväzný právny predpis, ktorý by upravoval náležitosti záverečných, resp. kvalifikačných prác, ani korektný, či dokonca predpísaný spôsob citovania zdrojov – tieto atribúty boli upravené len na úrovni slovenských technických noriem (tzv. podzákonných noriem) a následne našli svoje odborné spracovanie v rôznych akademických príručkách a písomných metodikách na jednotlivých vysokých školách. **Tieto požiadavky a normy však boli a sú všeobecne známou súčasťou akademickej etiky písania záverečných, kvalifikačných, ale aj vedeckých a odborných prác.**

Komisia ďalej konštatuje, že vtedajší Autorský zákon ako všeobecne záväzný právny predpis výslovne stanovoval povinnosť (§ 22 zákona) citovať použité zdroje, pričom táto zákonná povinnosť nebola v obidvoch rigorózných prácach adekvátnym spôsobom dodržaná.

V prípade oboch rigorozantov išlo o absolventov iných právnických fakúlt, a preto môže byť pravdou, že tieto rigorózne práce boli prvou záverečnou (resp. kvalifikačnou) prácou v ich profesionálnom živote (v období ukončenia vysokej školy JUDr. Andreja Danka, podľa zistenia Komisie, napr. na Právnickej fakulte Univerzity Komenského študenti neodovzdávali bakalárske a ani diplomové práce). **Na druhej strane mal byť práve toto dôvod, aby obaja rigorozanti iniciatívne vyhľadali informácie (napr. v dostupných akademických príručkách), potrebné pre korektné spracovanie nimi vybranej témy (čo do náležitostí práce, spôsobu spracovania témy a správneho citovania) tak, aby výsledok ich práce (rigorózna práca) bol v súlade s akademickou etikou a štandardmi akademickej tvorby.**

² MEŠKO, D, KATUŠČÁK, D. a kol.: Akademická príručka. 1. slovenské vydanie. Martin. Osveta. 2004, ISBN: 80-8063-150-6, str. 162 - 163

³ Smernica č. 12/2011 o záverečných, rigorózných a habilitačných prácach na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 31. augusta 2011

6.4.3. Členovia Komisie i odborná (akademická) verejnosť nepochybne majú vo všeobecnosti pochopenie pre situácie, keď autor záverečnej práce individuálne (z nepozornosti, z nevedomosti) v jednom, či v pár prípadoch nekorektne cituje, resp. vôbec necituje použitý zdroj.

V prípade oboch prác však Komisia musí konštatovať, že citačná povinnosť podľa Autorského zákona ako právneho predpisu všeobecnej záväznosti s prezumpciou jeho všeobecnej znalosti (po jeho zverejnení v Zbierke zákonov), bola porušená frekventovane. Je pravdou, že v oboch prácach sa nachádzajú odkazy na použitú literatúru (citácie), a to v oboch prípadoch v celkovom počte 21 odkazov, ktoré však svojím charakterom – vzhľadom na rozsah použitia citovaných zdrojov (celé odseky, resp. strany), presahujú zákonný rámec a odôvodnenie ich použitia, vrátane nesprávneho označenia citácií, keďže z prác nevyplýva začiatok a koniec citácie.

Vzhľadom na technické možnosti tej doby, tzn. v čase, keď oponent a rigorózna komisia nemali k dispozícii súčasný tzv. antiplagiátorský systém, internet a jeho vyhľadávače, a pod., boli títo odborníci prakticky odkázaní len na svoje pamäťové schopnosti alebo dobrú znalosť zdrojovej literatúry a jej dostupnosť.

Komisia musí uviesť aj to, že oponent oboch prác upozornil vo svojich posudkoch na chýbajúci záver rigoróznej práce ako všeobecne vyžadovanú náležitosť každej záverečnej práce, resp. z obdobných dôvodov chýbajúci zoznam použitej literatúry, no rigorózne komisie sa s touto jeho námietkou (pripomienkou) konkrétne nevysporiadali.

6.4.4. V prípade oboch rigorózných prác ide o výsledok takého spracovania vybranej témy ich autormi, ktoré nie je v súlade s autorskými predpismi a základnými, už vtedy známymi a všeobecne akceptovanými pravidlami akademického bádania a písania, ktoré autori buď museli poznať, alebo mali možnosť poznať.

Rigorózne komisie nezohľadnili absentujúci záver v oboch rigorózných prácach a nevyužili možnosť (minimálne) vrátiť obidve práce na dopracovanie ich autorom o záver, prípadne o zoznam použitej literatúry, spolu so stanoviskom rigorózne komisie, na čo ich oprávňoval čl. V Poriadku.

6.5. Postup vedenia Univerzity Mateja Bela a vedenia Právnickej fakulty UMB

Pokiaľ ide o postup vedenia Právnickej fakulty UMB a vedenia Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, dovoľujeme si citovať znenie ustanovenia § 16 ods. 2 vtedajšieho Autorského zákona (zákona č. 383/1997 Z. z.), účinného v čase odovzdania oboch rigorózných prác:

Autor diela má výhradné právo udeľovať súhlas na každé použitie diela, najmä na:

a) rozmnožovanie diela⁴,...

e) verejné rozširovanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny predajom, nájmom, vypožičiavaním⁵ alebo akoukoľvek formou prevodu vlastníckych práv alebo práva držby.

Obaja autori rigorózných prác využili svoje autorské oprávnenia a písomnou žiadosťou požiadali Právnickú fakultu UMB o nesprístupnenie svojich rigorózných prác (JUDr. Andrej

⁴ Podľa § 5 ods. 7 Autorského zákona č. 383/1997 Z. z. **rozmnožovaním** je vyhotovenie jednej alebo viacerých rozmnoženín diela alebo predmetu príbuzných práv v akejkoľvek forme, priamo alebo nepriamo, vrátane stáleho alebo dočasného uchovania v elektronickej forme; priamym rozmnožovaním je vyhotovenie jednej alebo viacerých rozmnoženín z originálu diela a nepriamym rozmnožovaním je vyhotovenie jednej alebo viacerých rozmnoženín z rozmnoženiny diela.

⁵ Podľa § 5 ods. 13 Autorského zákona č. 383/1997 Z. z. **vypožičaním** diela je bezplatné prenechanie originálu diela alebo jeho rozmnoženiny, alebo predmetu príbuzných práv prostredníctvom zariadení prístupných verejnosti na časovo obmedzené obdobie.

Danko žiadosťou zo dňa 21. 9. 2018 a JUDr. Daniel Pisák žiadosťou zo dňa 3. 10. 2018). Ku dňu vyhotovenia tejto správy sú však už obidve rigorózne práce so súhlasom autorov k dispozícii v Univerzitnej knižnici UMB na prezenčné štúdium.

Komisia zastáva názor, že postup vedenia fakulty i univerzity bol súladný so všeobecne záväznými právnymi predpismi, keďže museli rešpektovať individuálne prejavenu vôľu oboch autorov na nesprístupnení ich prác verejnosti v Univerzitnej knižnici UMB.

Členovia Komisie sú pritom presvedčení, že autori záverečných prác by sa vo všeobecnosti nemali dožadovať obmedzenia ich prístupnosti zo strany verejnosti (samozrejme, okrem zákonných výnimiek), a to ani v prípade záverečných prác odovzdaných pred rokom 2010, resp. 2011, a považujú za správne, že znenie súčasného vysokoškolského zákona po účinnosti jeho novely vykonanej zákonom č. 6/2011 Z. z. takýto postup pri prácach odovzdaných po 1. septembri 2011 neumožňuje.

Komisia sa pritom nesnažila o vyčerpávajúci výklad relevantných právnych noriem vtedajšieho a súčasného obdobia - jej členovia si uvedomujú, že ide o natoľko komplikovaný právny problém, ovplyvnený faktormi ako napr. zákaz retroaktivity, problematické intertemporálne normy autorských predpisov, ochrana osobných údajov, vrátane tzv. Nariadenia GDPR, že nie je jednak v odborných silách Komisie a jednak jej oprávnením vysloviť v tejto veci jednoznačný a všeobecne záväzný záver.

Pravdou však je, že pôvodný zákon o vysokých školách (zákon č. 172/1990 Zb.), ani aktuálny zákon o vysokých školách (zákon č. 131/2002 Z. z.) až do roku 2010/2011 nijakým spôsobom neupravovali právne vzťahy k záverečným prácam, v dôsledku čoho vzniklo a dlho pretrvávalo právne vákuum, v dôsledku ktorého by akýkoľvek postup univerzity mohol byť potenciálne nezákonný a porušujúci individuálne práva a právom chránené záujmy jednotlivcov (v tomto prípade autorov rigorózných prác). Sme preto presvedčení, že vedenie fakulty a univerzity v tejto situácii postupovalo jediným možným spôsobom, hoci to vyvolalo prejavy nevôle a kritiku zo strany médií, politikov, ale aj akademickej obce a verejnosti.

Podľa § 15 ods. 1 a 2 vtedajšieho Autorského zákona *autorské právo na dielo vzniká okamihom, keď je dielo vyjadrené v podobe vnímateľnej zmyslami bez ohľadu na jeho podobu, obsah, kvalitu, účel alebo formu jeho vyjadrenia. Autorské právo sa vzťahuje na celok diela a aj na jeho časti.*

Podľa § 16 ods. 4 a 7 vtedajšieho Autorského zákona *práva autora podľa § 16 ods. 1 a 3 sú neprevoditeľné a časovo neobmedzené. Práva autora nemožno zmluvne obmedziť ani vylúčiť.*

Podľa § 18 ods. 1 vtedajšieho Autorského zákona *autorské právo trvá počas života autora a 70 rokov po jeho smrti.*

Vo všeobecnosti platí, že autorské práva (osobnostné aj majetkové) majú absolútnu povahu a pôsobia *erga omnes* (tzn. proti všetkým). „Právu autora teda zodpovedá povinnosť všetkých individuálne neurčených osôb zdržať sa akýchkoľvek zásahov do jeho práv.“⁶

Je tak zrejmé, že Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici bola povinná rešpektovať absolútne osobnostné a majetkové práva obidvoch autorov, prejavené v ich písomnom právnom úkone, smerujúcom k obmedzeniu verejnej prístupnosti ich rigorózných prác.

Musíme preto konštatovať, že z pohľadu Komisie, **kritika voči Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici vo vzťahu k jej postupu pri obmedzení prístupnosti oboch prác nebola oprávnená**, pretože vychádzala z neznalosti základných právnych predpisov (platných a účinných

⁶ VOJČÍK, P., MIŠČÍKOVÁ, R.: Základy práva duševného vlastníctva. 1. vydanie. 2004, str. 81

v rokoch 2000/2001 a v súčasnosti), z neznalosti faktov o jednotlivých rigorózných konaniach a vo viacerých ohľadoch z domniek a predpokladov, ktoré sa ukázali ako mylné.

Sme presvedčení, že všetky kategorické a kritické požiadavky mali byť smerované výlučne na dotknutých autorov, ktorí nesú primárnu zodpovednosť za výsledok svojich rigorózných konaní a rigorózných prác, ktoré predložili, ako aj za obsah vysvetlenia, prečo využili svoje oprávnenie (hoci im toto oprávnenie priznával Autorský zákon) obmedziť prístupnosť svojich rigorózných prác verejnosti.

7. VŠEOBECNÉ ZÁVERY A ODPORÚČANIA KOMISIE

Na záver našej správy si dovoľujeme formulovať všeobecné závery a odporúčania našej Komisie:

7.1. Členovia Komisie vyhlasujú, že svoju činnosť vykonávali objektívne a nezaujato a zdvorilo žiadajú o korektnosť pri interpretácii záverov a názorov Komisie tak, aby táto téma zostala výsostne témou odbornou a nestala sa predmetom politických sporov alebo bulvarizácie, keďže tie v žiadnom prípade na akademickú pôdu nepatria. Žiadame preto politikov, aby plne rešpektovali akademickú samosprávu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a nedotknuteľnosť jej akademickej pôdy a zdržali sa akýchkoľvek výziev na vyvodenie personálnej zodpovednosti voči čelným predstaviteľom našej univerzity, či iných útokov, spochybňujúcich našu nezávislosť a nestrannosť. Rovnako si dovoľujeme zdvorilo požiadať novinárov, pri plnom rešpektovaní ich poslania, nezávislosti a najmä mimoriadneho významu pri vytváraní a ochrane občianskej spoločnosti a napĺňaní práva verejnosti na informácie, o maximálnu profesionalitu v ich novinárskej tvorbe, opretú o fakty, overené zdroje a informácie.

7.2. Chceme tiež upozorniť, že Akademický senát UMB dal našej Komisii dvojmesačný časový mandát na splnenie jej úloh. Komisia sa však nezamerala len na porovnanie dvoch rigorózných prác, ale skúmala a analyzovala všetky procesy s nimi súvisiace, priebeh rigorózných konaní, vtedajšiu a súčasnú právnu úpravu, viaceré ďalšie rigorózne práce, u ktorých mohol vzniknúť predpoklad ich zhodnosti, vzhľadom na zhodnú tému a súčasne zhodný alebo podobný počet strán, a mnoho ďalších súvisiacich otázok. Členovia Komisie sa zvereným úlohám venovali aj popri svojich pracovných povinnostiach tak, aby táto správa mohla byť predsedovi Akademického senátu UMB odovzdaná najneskôr 11. januára 2019.

7.3. Členovia Komisie na základe zistených skutočností konštatujú, že v oboch prípadoch rigorózných konaní išlo o individuálne zlyhanie jednotlivcov. Ide pritom o dedičstvo minulosti, s ktorým sa už, vzhľadom na uplynutie dlhého času a s tým spojenú nemožnosť akýchkoľvek sankcií, nemôže Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici vysporiadať inak ako opatreniami, vďaka ktorým je možné zlyhaniam podobného charakteru v čo najväčšej miere zabrániť. Kategoricky však odmietame akékoľvek zjednodušenia a paušalizované odsúdenie celej Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici, resp. jej Právnickej fakulty, pretože by to jednoducho neboli pravdivé tvrdenia a jednoducho by to dehonestovalo prácu jej úspešných absolventov, ale aj súčasných, či bývalých pedagógov a vedeckých pracovníkov.

7.4. Po preskúmaní ďalších rigorózných prác na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici, u ktorých (vzhľadom na názvovú zhodu, ktorá je v právnických odboroch vysokoškolského štúdia častou na všetkých fakultách na Slovensku) mohlo vzniknúť podozrenie na ich vzájomnú obsahovú zhodu, si myslíme, že takéto prípady boli s veľkou pravdepodobnosťou len výnimočným excesom.

7.5. Komisia musí uviesť aj to, že po analýze vybraných rigorózných prác bolo možné vo viacerých prípadoch identifikovať nedostatky, ktoré považujeme za porušenie akademických pravidiel (napr. v podobe nesprávnych citácií a rozsahu ich použitia, či ich úplnej absencii). Vo všeobecnom rámci však Komisia konštatuje postupne sa zvyšujúcu úroveň rigorózných prác aj v tomto smere, a to najmä po prijatí zákonnej úpravy povinného zverejňovania záverečných a rigorózných prác v centrálnom registri záverečných prác, ako aj po účinnosti tzv. antiplagiátorského systému. Aj keď si členovia Komisie uvedomujú, že nejde o prostriedok, ktorým možno efektívne predísť všetkým porušeniam akademickej etiky pri akademickej tvorbe, je výrazne badateľné, že pozitívne prispel k väčšej zodpovednosti študentov pri písaní záverečných prác a významne zvýšil štandard akademickej tvorby a písania.

7.6. Chceme ďalej verejne vyzvať, aby kolegovia z našej univerzity, zodpovedné inštitúcie štátu, ale aj vysoké školy, učitelia, školitelia a oponenti v maximálne možnej miere zefektívnili svoju výchovnú, školiteľskú a oponentskú činnosť a čo najlepšie edukovali študentov o pravidlách akademického písania, autorských právach a iných normách, relevantných pre ich kariérny, kvalifikačný, odborný, či vedecký rast.

7.7. Pravidlá akademického písania by mali nájsť premietnutie aj do konkrétnych, všeobecne záväzných právnych predpisov so silou zákona alebo vyhlášky, mali by byť predmetom povinnej výučby na vysokých školách už v úvode vysokoškolského štúdia (v podobe povinného predmetu) a ich rešpektovanie musí byť dôsledne sledované a v odôvodnených prípadoch aj sankcionované tak, ako na to napokon pamätá napr. aj súčasný Disciplinárny poriadok UMB a iné vnútorné predpisy našej univerzity.

7.8. Rovnako považujeme za správne iniciatívy s cieľom dosiahnuť zmenu Zákona o vysokých školách, ktorá umožní v mimoriadnych a zákonom presne stanovených prípadoch odňatie akademických, vedecko-pedagogických alebo čestných titulov za predpokladu, že o odňatí titulu bude môcť rozhodovať výlučne vysoká škola, ktorá ho udelila, pričom jej rozhodnutie bude môcť byť preskúmané všeobecným súdom.

7.9. Komisia si ďalej dovoľuje apelovať na čestnosť a poctivosť študentov pri písaní ich záverečných prác, ale aj na akademických a vedeckých pracovníkov, aby mohli byť svojim študentom vzorom, pretože akokoľvek precízne právne normy a písané akademické štandardy sami o sebe a bez prirodzeného rešpektu k nim nezaručia, že sa podobné prípady nebudú opakovať. Komisia rovnako upozorňuje, že Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici má dlhodobo etablovanú a funkčnú Etickú komisiu UMB a Etickú komisiu študentov UMB, ktoré vykonávajú aktívnu etickú politiku pri porušení etických pravidiel UMB.

7.10. Veríme, že výsledky práce našej Komisie, poukázanie na chyby, ktoré sa stali v ranej fáze existencie našej univerzity, môžu byť zdrojom podnetných a tvorivých úvah smerujúcich k tomu, že na našej *alma mater* dôjde k revízii súčasnej Smernice č. 12/2011 o záverečných, rigorózných a habilitačných prácach na Univerzite Mateja Bela v Banskej Bystrici zo dňa 31. augusta 2011 a budú do nej premietnuté čo najprecíznejšie prísne akademické štandardy pre písanie záverečných prác každého druhu. Odporúčame preto, aby Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici tento podnet Komisie zvažila a súčasné vnútorné predpisy v potrebnom rozsahu upravila, a to aj vo vzťahu k správnym a odporúčaným spôsobom citácie zdrojov a predložila ich na diskusiu a zabezpečila ich záväznosť na pôde našej univerzity, a to aj vo vzťahu k uchádzačom o štúdium alebo kvalifikačné postupové konania z externého prostredia.

7.11. Komisia napokon, v nadväznosti na stanoviská Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici a jej Akademického senátu opakovane a dôrazne odsudzuje akékoľvek prípady porušenia pravidiel akademickej etiky, tvorby, odbornej a vedeckej práce pri spracovaní záverečných alebo kvalifikačných prác, a to bez ohľadu na to, kedy k nim došlo alebo kto sa ich dopustil. Komisia trvá na dôslednom rešpektovaní všeobecne záväzných právnych predpisov a práv tretích osôb a všetky prípady porušenia akademickej cti považuje za taký akademický problém, s ktorým sa musí v čo najširšom rozsahu vyrovnáť aj slovenská legislatíva.

7.12. Tlak verejnej mienky a novinárskej obce a z neho vyplývajúca diskusia o jednom z (mnohých) problémov slovenských vysokých škôl, ktorej sme sa, žiaľ (nechcene), stali súčasťou, nás však naplňuje nádejou, že sa na Slovensku postupne vytvára silná občianska spoločnosť. Jej integrálnou súčasťou je aj naša univerzita, jej zamestnanci a študenti. Veríme, že našimi krokmi a výsledkom práce Komisie sme preukázali, že naša akademická obec je schopná vyrovnáť sa s minulosťou, poučiť sa z jej chýb a v budúcnosti sa ich vyvarovať. Úprimne očakávame, že slovenská odborná i laická verejnosť bude naše závery považovať za konečné, úplné a definitívne a dostaneme adekvátny priestor na to, aby sme sa mohli po niekoľkých dlhých mesiacoch veľkého spoločenského a mediálneho tlaku naplno venovať svojim vedeckým a akademickým povinnostiam pri naplňaní poslania našej univerzity.

Komisia považuje za potrebné na záver uviesť aj to, že boj s nečestnými praktikami nepozná ani v akademickom svete konečné víťazstvá, ani konečné prehry. Je to proces a nekončiaca práca tak pre našu univerzitu, ako aj pre celé akademické prostredie na Slovensku.

Účelová komisia Akademického senátu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici
na preskúmanie podozrení na plagiátorstvo rigorózných prác na UMB